

Yuval Noah Harari Sözleri:

Derleyen Öztürk Aydın

Yuval Noah Harari, İsraili tarihçi, yazar, kamu entelektüeli ve akademisyendir. Kudüs İbrani Üniversitesi Tarih Bölümü'nde profesörlük yapmaktadır. Çok satan popüler Hayvanlardan Tanrılara Sapiens, Homo Deus: Yarının Kısa Tarihi ve 21. Yüzyıl İçin 21 Ders bilim kitaplarının yazarıdır. **Vikipedi**

SÖZLERİ

- Güç yozlaştırır. Yuval Noah Harari
- Acı arzudan doğar. Yuval Noah Harari
- Kurtuluş satın alınamaz. Yuval Noah Harari
- Teist dinler tanrılara tapınmaya odaklanır. Yuval Noah Harari
- Davranışı değiştirmeyen bilgi işe yaramaz. Yuval Noah Harari
- Bugün en büyük zenginlik bilgi haline geldi. Yuval Noah Harari
- İnsanlar nadiren ellerindekiyle yetinmeyi biliyor. Yuval Noah Harari
- Başarı, hırsı ve açgözlülüğü beraberinde getirir.. Yuval Noah Harari
- Cehaletimiz dışında hiçbir şey bizi engelleyemez. Yuval Noah Harari
- Ölüm kaçınılmaz bir son değil, teknik bir sorundur. Yuval Noah Harari
- Biz devlete değil, devlet bize hizmet etmek için var.. Yuval Noah Harari
- Ateşin kontrolü daha sonra olacakların habercisiydi. Yuval Noah Harari
- Biz buğdayı evcilleştirmedik, buğday bizi evcilleştirdi. Yuval Noah Harari
- Sonsuza kadar sürecek bir çileyle yaşamayı kim ister ki? Yuval Noah Harari
- Yakın gelecekte siz kitap okurken kitaplar da sizi okuyabilir. Yuval Noah Harari
- Yaşamak için bir sebebiniz varsa her şeyle baş edebilirsiniz. Yuval Noah Harari
- Eğitim daha fazla eğitimi, cehalet daha fazla cehaleti doğurur. Yuval Noah Harari
- Peki Tanrıların ve kralların başaramadığını para nasıl başardı ? Yuval Noah Harari

- Fikirler dünyayı davranışları etkileyebildiği ölçüde değiştirebilir. Yuval Noah Harari
- Yeni dinler araştırma laboratuvarlarında büyüyüp serpilecekler. Yuval Noah Harari

- Lüksler zamanla ihtiyaç haline gelir ve yeni zorunluluklar ortaya çıkarır. Yuval Noah Harari
- Sapiens içgüdüsel olarak insanları "biz" ve "onlar" olarak ikiye bölmüştü. Yuval Noah Harari
- Tarih boyunca dinler ve ideolojiler, yaşamın kendisine değer atfetmediler. Yuval Noah Harari
- Hiçbir şeyi değiştiremeyeceksek öngörülerde bulunmanın ne anlamı var? Yuval Noah Harari
- Hızla ortaya çıkıp kaybolan bir şeyin peşinde koşmanın ne anlamı olabilir ? Yuval Noah Harari
- Serbest piyasa ya duyulan inanç Noel Baba'ya duyulan inanç kadar naiftir. Yuval Noah Harari
- Eşitlik ancak daha iyi durumdakilerin özgürlüklerini kısıtlayarak sağlanabilir. Yuval Noah Harari
- Efsaneler, Mitler Tanrılar ve Dinler ilk kez Bilişsel Devrim sayesinde ortaya çıktı. Yuval Noah Harari
- Gerçek barış sadece savaş olmaması değil, savaşın mantık dışı hale gelmesidir. Yuval Noah Harari
- İnsan bilincinin hizmetçisi olarak doğan yazı, giderek insanın sahibi haline geldi. Yuval Noah Harari
- Homo sapiens, insanların biz ve onlar olarak ayrıldığını düşünecek şekilde evrildi. Yuval Noah Harari
- Acı çekmekten tamamen kurtulmanın tek yolu, arzu duymaktan tamamen kurtulmaktır. Yuval Noah Harari

- Para bir eşya değildir, psikolojik bir kurgudur ve fiziksel olanı zihinsel olana çevirerek çalışır. Yuval Noah Harari
- Eğer rahipler ve piskoposlar İsa'ya inanmasalardı Hıristiyanlık iki bin yıl boyunca süremezdi. Yuval Noah Harari
- İnsanlar gerçek mutluluğa erişmek için haz arayışlarını hızlandırmamalı, aksine yavaşlatmalıdır.. Yuval Noah Harari
- Maalesef dünyadaki Sapiens rejimi şu ana kadar gurur duyabileceği miz çok fazla şey üretmedi. Yuval Noah Harari
- Dünyada neden kötülük vardır? Neden acı vardır? Neden iyi insanların başına kötü şeyler gelir? Yuval Noah Harari
- Kanunlara göre insanlar iki cinsiyete ve üç sınıfa ayrılırlar: üst insanlar, sıradan insanlar ve köleler. Yuval Noah Harari
- İnsanlık, sadece tarihin akışını değiştirebilme değil, tarihi sona erdirebilme kapasitesine de sahip. Yuval Noah Harari
- Aynı tanrıya inanmayan veya aynı krala itaat etmeyen insanlar seve seve aynı parayı kullanıyorlar. Yuval Noah Harari
- Yükselen en ilginç din, ne tanrılara ne de insana hürmet ediyor, sadece veriye tapıyor: Dataizm dini. Yuval Noah Harari
- Duygularımıza daha çok anlam yükledikçe, onların peşinden daha çok koşar ve daha çok acı çekeriz. Yuval Noah Harari
- Çoğu toplumda kadınlar erkeğin malıydı, genellikle de babalarının, kocalarının ve erkek kardeşlerinin. Yuval Noah Harari
- Amerikan kültüründen, dininden, siyasetinden nefret eden Usame Bin Ladin ABD Dolarlarının hayranıydı. Yuval Noah Harari
- Eğer Suriye, Sudan ya da Somali'de insanlar açlıktan ölüyorsa, bu bazı siyasetçiler böyle istediği için oluyor.. Yuval Noah Harari
- Evrende hiçbir tanrı, millet, para, insan hakkı, yasa ve adalet insanların ortak hayal gücü dışında var olamaz. Yuval Noah Harari
- Mutluluğa giden yol, rekabet ya da madalyalardan ziyade, heyecan ve sükunet dengesini korumaktan geçer.. Yuval Noah Harari
- Homo sapiens nasıl oldu da evrenin insan türünün etrafında döndüğünü iddia eden hümanist öğretiyeye inandı? Yuval Noah Harari
- İnsanlar bilinmeyenden korktukları için değişimden kaçınırlar. Ancak tarihin tek değişmezi, her şeyin değiştiğidir. Yuval Noah Harari
- Her dinin müritleri kendi inançlarının tek doğru olduğuna inanırlar. Herhalde yalnızca tek bir dinin müritleri haklı. Yuval Noah Harari
- Yenemeyen, içilemeyen, dikilemeyen, alet ve silah yapımı için fazla yumuşak bir metal neden bu kadar önemliydi ki? Yuval Noah Harari
- Tek yapmamız gereken bilim insanlarını ve teknisyenleri rahat bırakmak, böylelikle yeryüzünde cenneti kurabilecekler. Yuval Noah Harari
- İnsanlar neden paraya inandı? Cevabı çok basit. Çünkü komşum inanıyordu. En önemlisi kralım da buna inanıyordu. Yuval Noah Harari

- Bugün insanlar hala "ölüm ayırana dek" evli kalmayı umarak ve çocuk yapıp yetiştirmek üzerine kuruyorlar yaşamlarını. Yuval Noah Harari
- Hayvanların evcilleştirilmesi yüz yıllar geçtikçe giderek daha zalimce bir hâle gelen bir dizi vahşi uygulama sayesinde olmuştur. Yuval Noah Harari
- Modern ekonomik sistem de, eğer yatırımcıların ve bankerlerin çoğu kapitalizme inanmasaydı kapitalizm bir gün bile süremezdi. Yuval Noah Harari
- Savaşı anlamak istiyorsanız tepedeki komutanlara ya da gökteki meleklerle değil sıradan erlerin gözlerinin içine bakmanız gerekir. Yuval Noah Harari
- Ordular, polisler, mahkemeler ve hapishaneler kesintisiz olarak insanların hayali düzene uygun davranmasını sağlamak için çalışır. Yuval Noah Harari
- İnsanlar nadiren ellerindekilerle yetinmeyi biliyor. İnsan akli hemen hemen her zaman kanaat etmek yerine daha fazlasını arzuluyor. Yuval Noah Harari
- Okulların iyi bir evrim teorisi eğitimi vermediği ortada. Buna rağmen tutucu dindarlar hala evrimin öğretilmemesi gerektiğini savunuyor. Yuval Noah Harari
- Maddi kazançların tatmini uzun soluklu değildir, öyle ki para, ün ve keyif peşinde körlemesine koşmak bizi sadece daha da aciz kılacaktır.. Yuval Noah Harari
- Bedenlerimizi, beyinlerimizi ve zihinlerimizi şekillendirecek; cennetler ve cehennemlerden oluşan bütünlüklü sanal dünyalar yaratacaklar. Yuval Noah Harari
- Tam anlamıyla bir ateist de olsam oldukça zengin bir siyasi, ahlaki ve estetik değerler bütününe kendi içsel deneyimlerimden çıkarabilirim. Yuval Noah Harari
- 20.yüzyıldaki gelişmelere rağmen insanlar kıtlık, salgın ve savaşlarla acı çekmeye devam ediyorsa bunun suçunu tanrıya ya da doğaya atamayız. Yuval Noah Harari
- Ölümün olmadığı bir dünyada Hristiyanlık, İslamiyet ya da Hinduizm'i bir düşünün; cennet, cehennem ve reenkarnasyonun da olmadığı bir dünyada.. Yuval Noah Harari
- İnsanlar belli bir lükse alıştıklarında bir süre sonra onu kanıksarlar. Onu yaşamlarında hep bulundurlar ve bir süre sonra onsuz yaşayamaz hale gelirler. Yuval Noah Harari
- Bugün dünyadaki büyük hayvanların (yani ağırlığı birkaç kilogramdan fazla olanların) yüzde 90'ı insanlardan ya da evcilleştirilmiş hayvanlardan oluşuyor. Yuval Noah Harari
- Eğer tanrı birinin kendi iradesiyle kötüyü seçeceğini ve bu yüzdende cehennem de sonsuz işkencelerle cezalandırılacağını önceden biliyorsa, onu neden yaratır. Yuval Noah Harari
- Etrafımızı şekillendirdik, gıda üretimini artırdık, şehirler yaptık, imparatorluklar kurduk, çok uzak ve geniş ticaret ağları oluşturduk, ama dünyadaki acıyı azalttık mı? Yuval Noah Harari
- Tarih boyunca dinler ve ideolojiler, yaşamın kendisine değer atfetmediler. Onun yerime varoluştan üstün ve onun ötesinde olduğunu iddia ettikleri şeyleri yücelttiler. Yuval Noah Harari
- Hristiyanlık ve Nazizm gibi bazı dinler, milyonlarca insanı sadece nefret yüzünden öldürdüler, kapitalizmse milyonlarca insanı açgözlülükle karışık umarsızlıkla öldürdü. Yuval Noah Harari
- Dünyada artık doğal kıtlıklar kalmadı, sadece siyasi kıtlıklar var. Eğer Suriye, Sudan ya da Somali'de insanlar açlıktan ölüyorsa, bu bazı siyasetçiler böyle istediği için oluyor. Yuval Noah Harari

- Mitler ve kurgular, insanları doğumlarından itibaren belirli bir biçimde düşünmeye, bazı standartlara ve kurallara uygun olarak davranmaya ve belirli şeyleri istemeye alıştıırırlar. Yuval Noah Harari
- İnsanlar şu veya bu hazı duymasarken değil, tüm bunların geçici olduğunu anlayıp özümstediklerinde ve daha fazlasını istememeyi başardıklarında acı çekmekten özgürleşirler. Yuval Noah Harari
- Tektanrılı dinlerin her şeyi bilen, her şeye gücü yeten ve tamamen iyi olan bir Tanrı'nın dünyadaki bunca acıyı neden müsaade ettiğini açıklayabilmek için ciddi zihinsel çaba harcamaları gerekir. Yuval Noah Harari
- Askeri düzeni ne sağlar? Bir orduyu yalnızca zor kullanarak örgütlemek imkansızdır;en azından bazı komutanların ve askerlerin tanrı,onur,vatan,erkeklik veya para gibi şeylere inanmaları gerekir. Yuval Noah Harari
- Dini inançlar konusunda anlayamayan Hıristiyanlar ve Müslümanlar paraya inançta anlaşıyordu, çünkü din bir şeye inanmamızı isterken, para başkalarının da bir şeye inandığını inanmamızı ister. Yuval Noah Harari
- Kim bilir kaç üniversite mezunu genç çok çalışıp iyi paralar kazanacaklarını düşünerek büyük firmalara giriyor ve ancak otuz beş yaşından sonra bu işlerden ayrılarak gerçek istediklerini yapmaya çalışıyor? Yuval Noah Harari
- Arzular acı çekmeye sebep olur, acı çekmekten tamamen kurtulmanın tek yolu da arzu duymaktan tamamen kurtulmaktır. Bunu yapmanın tek yolu da gerçekliği olduğu gibi yaşaması için zihni eğitmektir. Yuval Noah Harari
- Binlerce yıl boyunca insanlar dünyanın sunabileceği tüm bilgiye sahip olduklarının iddia eden kutsal metinlere ve antik geleneklere inandıklarından ilerlemeyi amaçlayan bilimsel yolun önüne engel koydular. Yuval Noah Harari
- Devrim için kalabalıklar asla yetmez. Devrimler çoğu zaman büyük kitlelerle değil olayları ateşleyen küçük guruplarla başlar. Devrim için " Kaç kişi bizi destekler?" diye değil, Destekleyenler ne kadar etkin işbirliği yapabilir?" diye sormanız gerekir. Yuval Noah Harari
- Evcilleşmek Evcil tavuk ve inek evrimsel bir başarı hikayesi olabilir ancak bunlar aynı zamanda dünyada yaşamış en şanssız canlılardır. Hayvanların evcilleştirilmesi yüz yıllar geçtikçe giderek daha zalimce bir hale gelen bir dizi vahşi uygulama sayesinde olmuştur. Yuval Noah Harari
- Yani bir milyon yıl önce yaşa yan insanlar, büyük beyinlerine ve sivri taşlara rağmen avcı hayvanlar dan korkarak, nadiren büyük hayvanlar avlayarak yaşadılar ve hayatta kalmaları bitki toplayarak, böcek yiyerek, küçük hayvanları avlayarak ve daha güçlü hayvanların bıraktığı leşleri yiyerek mümkün olabildi. Yuval Noah Harari
- Yetmiş bin yıl önce, insan atalarımız, diğer tüm hayvanlarla birlikte Afrika'nın bir köşesinde sadece kendi işine bakan önemsiz hayvanlardı. Oysa ki bugün pek azı, Dünya'ya insanların hükmettiğini reddedebilir; tüm kıtalara yayıldık ve hareketlerimiz Dünya'nın ve hayvan denilen canlıların gidişatını belirliyor. Biz oradan buraya nasıl geldik? Yuval Noah Harari
- Sevelim ya da sevmeyelim, büyük maymunlar adı verilen gürültücü ve büyük bir grubun üyesiyiz. Yaşayan en yakın akrabalarımız arasında şempanzeler, goriller ve

orangutanlar var, ve şempanzeler bunların en yakını. Yalnızca 6 milyon yıl önce, tek bir dişi maymunun iki kızı oldu. Bunlardan biri tüm şempanzelerin atası olurken, diğeri de bizim büyü kannemiz oldu. Yuval Noah Harari

**//Acı çekmekten
tamamen kurtulmanın
tek yolu, arzu duymaktan
tamamen kurtulmaktır.//**

Yuval Noah Harari

